

Raadsnota

Raadsvergadering d.d.: 3 november 2014

Agenda nr: 10

Onderwerp: Regiovisie Veilig Thuis Zuid-Limburg 2014 - 2018

Aan de gemeenteraad,

1. Doel, Samenvatting en Advies van het raadsvoorstel

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de aanpak op het gebied van Geweld In Afhankelijkheidsrelaties (GIA). In Zuid-Limburg hebben alle gemeenten dit gezamenlijk opgepakt en is een regiovisie “Veilig Thuis in Zuid_limburg 2014 - 2018” opgesteld.

Het doel van deze regiovisie is:

Het voorkómen, terugdringen en duurzaam stoppen van geweld in afhankelijkheidsrelaties door een sluitende (keten)aanpak te realiseren waarbij samenwerking en afstemming tussen zorg, het sociale domein en veiligheid essentieel is.

Wij stellen uw raad voor:

Akkoord te gaan met de geformuleerde uitgangspunten, beleids- en procesdoelen zoals verwoord in de Regiovisie Veilig Thuis Zuid-Limburg 2014-2018.

2. Situatie / Aanleiding / Probleem

In een schrijven aan de Tweede kamer van 14 december 2011 stelt de toenmalige Staatssecretaris van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport dat de gemeenten een Regiovisie Geweld In Afhankelijkheidsrelaties (GIA) dienen op te stellen. GIA staat voor huiselijk geweld en kindermishandeling tezamen. Vervolgens is dit voorstel vastgelegd in de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Op basis van de Wmo 2015 (Art. 12) zijn en blijven alle gemeenten zelf verantwoordelijk voor de (keten)aanpak op het gebied van Geweld In Afhankelijkheidsrelaties (GIA). Nieuw voor gemeenten is dat zij, naast preventie, vanaf 1 januari 2015 ook verantwoordelijk zijn voor de bestrijding, de aanpak en nazorg van kindermishandeling. Alle gemeenten hebben een eigen taak om GIA aan te pakken, onder andere door te zorgen voor de lokale infrastructuur om preventie, vroegsignalering en laagdrempelige hulp te waarborgen.

Met de VNG is, samen met de 35 centrumgemeenten Vrouwenopvang/Huiselijk Geweld, afgesproken om vóór 1 januari 2015 de eerste Regiovisie ten aanzien van GIA voor de komende 4 jaar vastgesteld te hebben. In Zuid Limburg hebben alle gemeenten dit gezamenlijk opgepakt en is de Regiovisie voor de schaal Zuid Limburg opgesteld. Deze nota wordt derhalve ook aan de andere Zuid Limburgse gemeenten ter besluitvorming voorgelegd.

De aanpak van GIA dient zowel vanuit het Sociaal Domein (welzijn, zorg en jeugd) als vanuit Veiligheid te worden opgepakt. Samenwerking tussen de verschillende domeinen, zowel intern binnen gemeenten als met externe partners zoals Politie en Justitie is daarbij essentieel. Daarnaast verschuift de aanpak van GIA van ‘curatie - repressie - opvang’ naar ‘preventie - vroegsignalering - vroeginterventie’.

3. Relatie met bestaand beleid

Door de decentralisatie van de Jeugdzorg naar alle gemeenten per 1-1-2015 is de Aanpak Melding Kindermishandeling (AMK) functie, die voorziet in melding en aanpak van kindermishandeling (naast o.a. de Toegangsfunctie, Jeugdbescherming en Jeugdreclassering), een nieuwe taak en verantwoordelijkheid van gemeenten. Van belang is de koppeling tussen de Regiovisie Veilig Thuis en de inrichting van het Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling, AMHK (vanaf nu ‘Veilig Thuis’ genaamd) enerzijds en andere transities en/of transformaties in relatie tot Jeugd en Wmo anderzijds.

In het kader van de Wmo2015 worden in de doelen van de Wmo (i.p.v. de 9 ‘oude’ prestatievelden) voorkómen en bestrijden van Geweld in Afhankelijkheidsrelaties (GIA) en de rol van de opvang

(vanuit jeugdbescherming, maatschappelijke opvang en/of vrouwenopvang) nadrukkelijk genoemd als verantwoordelijkheid van gemeenten.

In het kader van het Integraal Veiligheidsbeleid is met name een goede koppeling noodzakelijk met het intern veiligheidsbeleid van gemeenten alsook met het beleid van Politie en Justitie. In relatie tot de 2 laatstgenoemde partners is dit een blijvend punt van aandacht in lopende en nieuwe samenwerkingsprocessen.

4. Gewenst beleid en mogelijke opties

Het beleid is gericht op het voorkómen dan wel verminderen en duurzaam stoppen van GIA door een optimale inzet van preventieve tot curatieve maatregelen.

Daarnaast is het van belang er voor te zorgen dat er een (thuis)situatie ontstaat waarin de veiligheid van alle betrokkenen duurzaam is gewaarborgd, opdat alle betrokkenen weer volop ontwikkelingskansen hebben en weer volop kunnen participeren.

Uitgaande van de beleidsdoelen en om te kunnen monitoren of de voorgestelde aanpak wordt uitgevoerd, worden onderstaande procesdoelen voor de komende vier jaar geformuleerd. Deze worden nader uitgewerkt in lokale uitvoeringsplannen.

- Preventie, vroegsignalering en vroeginterventie staan voorop met het doel (escalatie van) GIA te voorkomen, dan wel te verminderen;
- Het beschikken over de juiste (preventieve) instrumenten ter voorkoming van GIA. Het bestaande aanbod aan interventies en nazorgactiviteiten wordt verbeterd. De inzet op zorg en doorstroom naar vervolgvoorzieningen wordt versneld;
- Er staat een ketenaanpak die optimale inzet van zorg - en waar nodig drang en dwang - garandeert;
- De aanpak GIA is gericht op versterken van eigen kracht, één gezin/één plan/één regisseur en versterking van de sociale omgeving is geborgd;
- Duurzame inrichting van het nieuwe Veilig Thuis (AMHK) is gerealiseerd;
- De vrouwenopvang nieuwe stijl is op (sub-)regionaal, provinciaal en landelijk niveau ingebed en toegankelijk voor de groepen die deze opvang nodig hebben;
- Er is aandacht voor deskundigheid en kwaliteit van preventie tot hulpverlening en nazorg.

Aan het eind van de beleidsperiode, maar ook tussentijds, wordt door Veilig Thuis (AMHK) inzicht verschaft in de behaalde resultaten. De procesdoelen vinden hun uitwerking in de hieronder genoemde speerpunten en worden in de lokale uitvoeringsplannen die volgen op de vaststelling van de Regiovisie SMART geformuleerd.

De stuurgroep Regiovisie, bestaande uit bestuurders van de gemeenten Brunssum, Eijsden-Margraten, Heerlen, Maastricht en Sittard-Geleen heeft de regiefunctie als het gaat om monitoring en evaluatie van het beleid in brede zin. Om te leren over de gehanteerde aanpak en de aanpak waar nodig bij te sturen of aan te passen wordt de brede aanpak van GIA geëvalueerd op basis van indicatoren die gemeenten met ketenpartners afspreken. Te denken valt aan:

- Aard en omvang van GIA en -problematiek: de inzet zal meer gericht zijn op de te behalen effecten dan op aantallen;
- Procesevaluatie op de (keten)aanpak;
- Procesevaluatie op de methodiek van de Triage, de persoons- en systeemgerichte aanpak, de werkwijze één gezin, één plan, één regisseur; de analyse en monitoring op leefgebieden;
- Recidive cijfers in beeld brengen;
- Het bijhouden van trends in de scores van de Zelfredzaamheidsmatrix (ZRM);
- Periodieke klant ervaringsonderzoeken.

Alle gemeenten voeren regie op lokale afspraken die gemeenten individueel met zorgpartijen hebben gemaakt, inclusief de implementatie van de Wet verplichte meldcode.

Voorgestelde prioriteiten voor de komende vier jaar:

- Doorontwikkeling van de aanpak van GIA;
  - Veilig Thuis (AMHK) kan een rol spelen om de Sociale teams wat betreft de aanpak van GIA te helpen;
  - De werkwijze ten aanzien van de Triage Tafel wordt in 2015 gemonitord en gezien of er verbeteringen moeten worden doorgevoerd;
  - Belangrijk voor de aanpak van GIA is dat alle ketenpartners dezelfde focus hebben: systeemgerichte en integrale aanpak.
- Vergroten eigen kracht:
  - De insteek vanuit de Wmo is het vergroten van de eigen kracht van slachtoffers van GIA;
  - Er moet vaker worden gezocht naar andere mogelijkheden dan reguliere hulpverlening, zoals vrouwenopvang. Deze 'mindset' moet bij zowel hulpverleners als burgers veranderen.
- Versterking sociaal netwerk:
  - De komende jaren wordt gewerkt aan het organiseren van een (professioneel) netwerk voor het sociaal steunsysteem die dichtbij en langdurig steun biedt.
- Preventie en vroegsignalering:
  - Om de nadruk van 'curatie - repressie - opvang' naar 'preventie - vroegsignalering - vroeginterventie' te verleggen biedt de aanpak via Sociale teams samen met het netwerk van het gezin nieuwe mogelijkheden;
  - Ook de Meldcode geeft een impuls aan vroegsignalering.
- Vorming Veilig Thuis (AMHK) Zuid Limburg door transitie AMK en SHG:
  - Een operationeel frontoffice per 1-1-2015;
  - Doorontwikkeling sluitende (keten)aanpak GIA;
  - Goede procesafspraken en het vaststellen van taken en verantwoordelijkheden met Sociale teams (in ontwikkeling), lokale (zorg)instellingen, Raad voor de Kinderbescherming, gecertificeerde instellingen en Veiligheidshuizen met betrekking tot meldingen bij Veilig Thuis (het AMHK) waar inzet van hulpverlening noodzakelijk is.
- Vrouwenopvang:
  - De centrumgemeenten moeten een principebesluit nemen ten aanzien van het garanderen van de opvang voor personen van buiten de eigen regio als dit voor hun veiligheid wordt vereist of er tijdelijk geen plek is in de eigen regio. Gezien de stelselwijziging met betrekking tot de eis van regiobinding komt de landelijke toegankelijkheid in het geding en daarmee kan een veiligheidsprobleem ontstaan in de betreffende vrouwenopvang voorziening. Door de nieuwe criteria van de regiobinding wordt het moeilijker om de 'code rood' vrouwen met kinderen door te verwijzen naar instellingen elders in het land.

Op onderdelen vraagt de Regiovisie en het monitoren van resultaten nadere concretisering en invulling.

5. Samenwerking

De regiovisie is door alle gemeenten in Zuid-Limburg opgesteld.

6. Aanbestedingen

N.v.t.

7. Financiën

De financiële gevolgen komen niet in de Regiovisie aan de orde. In de uitvoeringsplannen van de Zuid Limburgse gemeenten komt er wel een financiële paragraaf. Uitgangspunt is de financiële kaders Wmo2015 en Jeugd niet te overschrijden. Op lokaal dan wel subregionaal niveau zal in de uitvoeringsplannen meer bekend zijn over de output en/of de omvang van de totale impact op het gebied van preventie, interventie en nazorg van GIA.

8. Communicatie

Met betrekking tot de communicatie van de Regiovisie Veilig Thuis Zuid Limburg 2014-2018, werken de Zuid Limburgse gemeenten samen. Het momentum van PR en Communicatie valt samen met het communicatiepad van de Rijksoverheid. Hierdoor kan tegelijkertijd gebruik gemaakt worden van de communicatiemiddelen die de Rijksoverheid ter beschikking stelt. In de planning krijgt dit in de maanden oktober - november 2014 zijn beslag.

9. Afwegingen en Advies

Wij stellen uw raad voor:

Akkoord te gaan met de geformuleerde uitgangspunten, beleids- en procesdoelen zoals verwoord in de Regiovisie Veilig Thuis Zuid-Limburg 2014-2018.

10. Bijlagen

Regiovisie Veilig Thuis Zuid-Limburg 2014-2018

Het college van burgemeester en wethouders van Valkenburg aan de Geul,

L.T.J.M. Bongarts
algemeen directeur/gemeentesecretaris

Drs. M.J.A. Eurlings
burgemeester

De raad van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders de dato 23 september 2014;

Gehoord de raadsadviescommissie Sociaal Domein de dato 13 oktober 2014.

B e s l u i t :

Akkoord te gaan met de geformuleerde uitgangspunten, beleids- en procesdoelen zoals verwoord in de Regiovisie Veilig Thuis Zuid-Limburg 2014-2018

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van 3 november 2014.

De raad voornoemd,

A.M. Hoeberigs
griffier

Drs. M.J.A. Eurlings
voorzitter